

bevillingsloven for 1881—82 kom frem, at der var god Grund til at antage, at dette Værk efter de oplyste Omstændigheder kunde levere prismatisk Krudt for det svarere Skjts. Det er mærkeligt, at den modsatte Mening nu kommer tilstede. Det er imidlertid fremkommet paa den Maade — jeg skal aabent sige det, — at Flaaden selv undersøgte sit Krudt, indtil Explosionen stete, men efter Explosionen satte man en Artilleriofficer sammen med en Søofficer, og Artilleriofficeren slugte her Marineofficeren; fra den Tid har Marineministeriet maattet høre sig for Artilleriets Officerer, som holde paa at faae eet stort Krudtværk paa Frederiksværk, der, hvad Befæstningskrudtet angaar, kunde, under Eventualiteten Kjøbenhavns Befæstning, levere det fornødne Krudt, og saa vinde alle Ministerens Grunde. Om denne forandrede Opfattelse hos Marineministeriet, hvorved Marinens Officerer slog en Kuldbotte, skal jeg slet ikke strides. Det er et Faktum, men det er et reelt Spørgsmaal, som ikke saaledes ligger for til Behandling, skjøndt jeg vil sige, at Marineministeriet pleier ellers at være ømt over sin Værelse og har holdt paa Donse Krudtværk, fordi det ikke vilde være undergivet Artilleriets Kommando med Hensyn til, hvorfra det skulde have sit Krudt. Det, som jeg her siger Noget imod, er, at man benytter Explosionen til Udgangspunkt for denne Forvandling, og at man benytter den fremkomne Ulykke til Udgangspunkt for denne Forvandling. Nu siger man, at denne Mand maa finde sig i sin Skjæbne, at han maa høre sig for den, og at Marineministeriet har ikke Noget med det at gjøre. Ja, det er meget let at sige, at Manden staar sig bedre ved at sidde med Hænderne i Skjødet, men jeg tror dog, at den paagjældende Mand bedre end ved noget Andet har viist sin Soliditet derved, at han trods Ulykken søgte af yderste Evne at føre sin Virksomhed frem, at tage fat igjen og ikke slippe og ikke opgive at virke for sin Familie og dermed ogsaa for sine Kreditorer. Det er en Fremgangsmaade, som viser, at han ikke først og fremmest har tænkt paa sig selv, men har tænkt paa, hvorledes han trods Ulykken skulde redde sig igjennem med Værelse til alle Sider. Det er det rette Forhold, som ogsaa gjør en Smødekønnen mulig, og det forekommer mig, som sagt, ikke rettere, end at enhver Sætning af, hvad den høitærede Minister sagde imod mit Forslag, kan med Anvendelse af hans egne Ord vendes imod ham selv. Naar den høitærede Minister sagde, at det nu ikke længere var i Statens Interesse at opretholde Donse

Krudtværk, da var det jo i Statens Interesse i Mai Maaned, ja i April Maaned 1882, men den 16te Mai 1882, altsaa en Maaned efter, var det ikke længere i Statens Interesse, da var Forholdet ikke længere det samme med Hensyn til det prismatiske Krudt, som man i Mai 1882 havde god Grund til at antage, at Donse Krudtværk kunde levere, og til hvilket der var anskaffet en Maskine for det provisoriske Laan. Efter den 16de Mai er Forholdet ikke længere det samme, da hedder det: Manden har forlangt Forskud for at udføre sit Arbejde! Det er ganske rigtigt, men er det billigt, at det skal anvendes som en Grund imod Manden, at han har henvendt sig til Ministeriet om et Forskud paa en gjort Bestilling? Naar Grundene ere saa tynde fra den høitærede Ministers Side, at han selv maa høre i Marken med, at Donse har vovet at anmode ham om et Forskud paa 3,000 Kr., forekommer det Hele mig at være meget smaaligt. Saa sagde den høitærede Minister, at Manden ikke havde betalt Afdrag i December Termin. Men er det Noget at tale om? Har den høitærede Minister da nogensinde tænkt paa at forlange det af ham? Naar den høitærede Minister bevilgede ham provisoriske Penge i Januar 1882, og han paa Grund af Explosionen erklærer: Nu vil jeg ikke lade bruge denne Maskine, som han fik for disse Penge, thi nu vil jeg ikke bestille det prismatiske Krudt, som jeg var enig i skulde bestilles paa Donse, og som Rigsdagen forøvrigt ogsaa har billigt skulde bestilles der, nu maa Manden lade sin Maskine staa og bære sine Renter og betale Fabrikanternes ved Hjælp af private Folk, og naar saa derefter den høitærede Minister kommer her og siger, at denne Mand skulde have betalt Afdraget paa dette Laan i det samme Aar, hvori Ulykken var stet, naagtet han selv derefter har forandret Forholdet for ham, saa maa jeg derimod sige, at jeg dog rigtig nok har betragtet det som givet, at, saalænge den høitærede Minister lader Maskinen staa stille og ikke vil lade den blive brugt til det, han har forlangt den til, vilde han ikke heller forlange Afdrag af denne Mand for Anstafelsen af Maskinen. Det vilde i hvert Fald være det Korrekte, og faar den høitærede Minister gjennem Statsregnskabet Absolution for sine 12,000 Kr., er det rigtigt at lade de 12,000 Kr. staa for at se, hvad der kan gøres ved eller med Maskinen. Naar den høitærede Minister siger, at en særdeles Fremadskriden af Krudtværkerne har forandret Forholdet, spørger jeg, hvad i Verden der er stet af Fremskridt i Krudtfabrikationen fra Mai Maaned 1882 af en saa overvældende